

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Hørevanskeligheder - et fysiologisk eller socialt problem - og for hvem?

Hindhede, Anette Lykke

Publication date:
2014

Document Version
Tidlig version også kaldet pre-print

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Hindhede, A. L. (2014). Hørevanskeligheder - et fysiologisk eller socialt problem - og for hvem? Oral presentation. Paper presented at Inspiration til fremtidens rehabilitering af mennesker med hørenedsættelser, København, Danmark.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hørevanskeligheder – et fysiologisk eller socialt problem - og for hvem?

Inspiration til fremtidens rehabilitering af mennesker med hørenedsættelser,
København, 21-02-2014

Anette Lykke Hindhede
PhD, cand. mag. i pædagogik, post doc
Projekt sponsoreret af Widex A/S

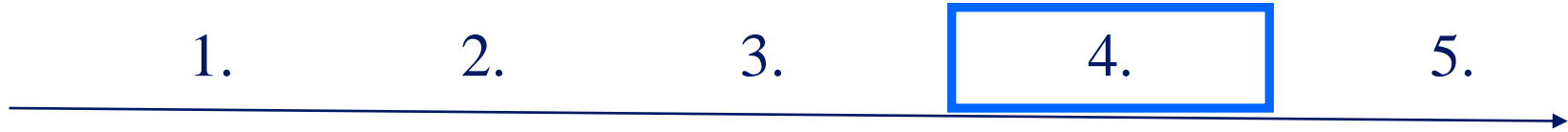
Baggrund

- Høreproblemer alene blandt de 50-64-årige koster årligt det danske samfund op imod 2,7 mia. kr. i tabt arbejdsproduktion (SFI, 2006)
- Diskrepans mellem klinisk målt høretab og de funktionelle høreproblemer
- Høreproblemer tilskrives ikke nogen væsentlig betydning i forhold til arbejdsliv og nuværende beskæftigelsesmæssige situation - først i det sociale liv opleves høreproblemer at være problematiske
- Non-compliance hvad angår brug af høreapparat er udtalt indenfor audiologisk rehabilitering (Sorri, et al, 1984; Gianopoulos, et al, 2002)

Formål med projektet

- Social topografi over den danske høreforsorg: Hvilke regler er gældende? Hvad er den normaliserede forestilling om, hvad høretab er? Og hvordan det håndteres? Hvad er den konventionelle forestilling om behandler/klient relationen?
- I forhold hertil: Hvad er klientens opfattelse af hvad høretab er og hvordan det håndteres? Hvad er klientens forestilling om behandler/klient relationen?
- En empirisk analyse af det audilogiske rehabiliteringstilbud til erhvervsaktive, nydiagnostiserede hørehæmmede. Hypotesen er, at det er mellem disse divergerende forståelser at forholdet mellem system og klient kan forklares

Klassisk logik ift det audiologiske forløb for nydiagnostiserede klienter

- Ad 1: Population med varierende hørefunktion
- Ad 2: Screening af denne population
- Ad 3: Individuel vurdering af høreevne
- Ad 4: Tilpasning og undervisning i brug af apparat + visitering
- Ad 5: Eventuel supplerende undervisning/vejledning

Angrebsvinkler

- Etnografisk feltstudie af høreklinikkens dagligdag
- Litteraturstudie
- Forinterview umiddelbart inden tilpasningen/udleveringen
- Videoptagelse af høreapparatilpasningen
- Opfølgende interview med den nye bruger 6 uger efter udlevering af høreapparatet

Rehabilitering: identifikation af behov, prioriteter og forventninger

“It is common experience to hear reports from audiologists that a substantial proportion of hearing-impaired people who they are required to manage actually do not want to be present at all”

Gatehouse, 2003

Identifikation af behov

De 41 forinterviews viste, at:

- 9 (22%) mente absolut at have et høreproblem
- 25 (61%) mente at have et mindre høreproblem, som ikke var akut behandlingskrævende
- 7 (17%) mente ikke at have et høreproblem

Motiver for at møde op til høreapparatbehandling

- Behov er indlagt i socialt pres
- Behov er situationsbestemt

OG:

- Den nye bruger ved stort set intet om
høreapparater og alternative former for
audiologisk rehabilitering

Forud for udlevering af høreapparatet

- “Han sagde til mig, at dem bag ørene var de eneste mulige for mig på grund af de lyde jeg har brug for at få forstærket eller noget i den stil. Og det er jeg selvfølgelig ærgerlig over for jeg havde håbet på at få den anden slags. Så med hensyn til det tekniske, så mangler jeg virkelig ordentlig information”

Peter, 57 år, selvstændig

- Det jeg har bestilt, det er – jeg vidste ikke, fordi jeg synes måske at det har knebet med noget rådgivning, fordi jeg fik at vide "vil du have indvendig eller udvendig?" – og så siger jeg jamen altså – hvordan skulle jeg vide det? Det er ligesom hvis du spørger en farveblind "Er rød eller blå pæneste?", ik? Så jeg siger: "Jamen hvad vil du anbefale?" "tja, de kunne klare mit høretab begge to, så det var sådan lidt op til mig". Og så valgte jeg dem udenpå. Men nu har jeg fortrudt; jeg vil ha' dem, der sidder indvendigt for de er mindst synlige

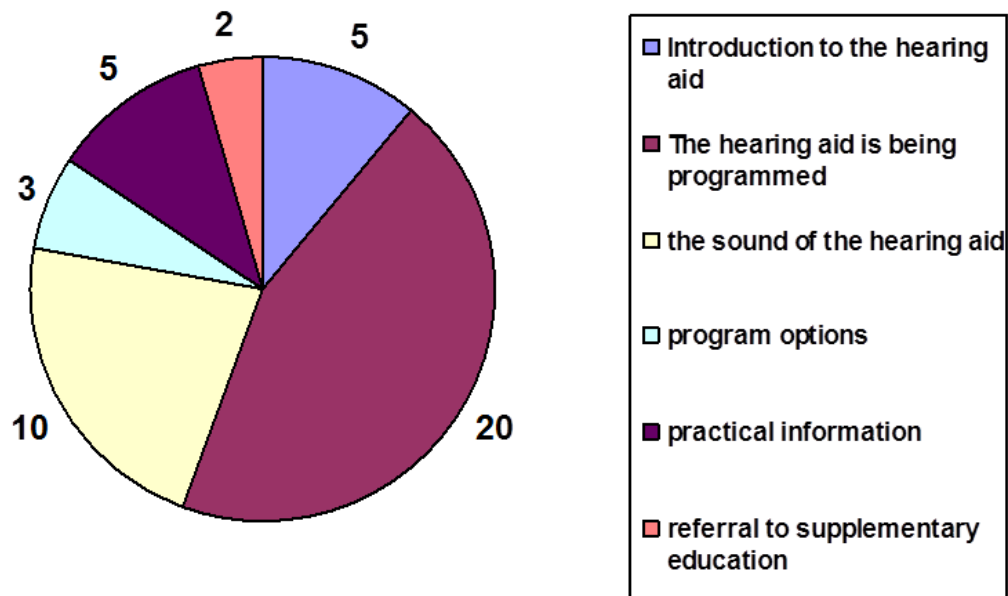
Margit, 52 år, jurist

De forudsigelige 45 minutters tilpasning

- Klienten træder ind i tilpasningsrummet
- Høreapparatet introduceres (ca. 5 minutter)
- Høreapparatet bliver programmeret (ca. 20 minutter)
- Høreapparatet fin-tunes i samarbejde med klienten (ca. 10 minutter)
- Programmuligheder præsenteres og aktiveres (ca. 3 minutter)
- Praktisk anvisning i rengøring og vedligeholdelse af apparatet (ca. 5 minutter)
- Diverse pjecer og henvisning til supplerende undervisning (ca. 2 minutter)

De rituelle 45 minutters tilpasning

Table 1: The ceremonial order of the hearing aid fitting

Information som kontrol

- "Du hører ikke med dine ører men med din hjerne"
- "Hjernen skal bearbejde de nye lydinformationer"
- "Du er nødt til at vænne dig til..."
- "Vent og se.."
- "Vi kan altid fin-tune apparatet"
- "Det tager 2 måneder forudsat at du bruger apparatet fra morgen til aften"
- "Giv dig selv lov til en pause men max en time eller to, så tag apparatet på igen"

Helt specifikke typer af spørgsmål, der fordrer ja/nej svar:

- ”Er lyden for høj?”
- ”Er min stemme klar og tydelig? Ikke din egen, for den skal du vænne dig til, men min stemme?”
- ”Har du fornemmelse af ekko?”
- ”Har du fornemmelse af balance i lyden, der kommer ind?”

Kontrol i det ikke-sagte

- Organisering af blikke i interaktioner fremtræder som informationskontrol
- Patienten (lytteren)
- Tilpasseren (taleren)
- Computeren ???

Identitet som hørehæmmet kan forhandles

- Høretab er en usynlig lidelse
- De fleste ønsker ikke at erkende deres høretab pga. stigma
- Giver mulighed for at kunne 'forhandle' om man er hørehæmmet eller ej

At 'passere' som normal

- 'Hvis folk siger noget til mig og jeg beder dem om at gentage eller siger 'tal lidt højere' og de bliver ved med at snakke lavt og monotont, så vælger jeg i stedet at lytte efter, hvad deres sætning slutter med. Hvis det er "ik'?" eller "vel?" så ved jeg, hvad jeg skal svare. Men det kan selvfølgelig være lidt farligt, hvis man er uenig med den, man snakker med'

Den aktive forbruger af høreapparater?

- Valget mellem privat og offentlig høreapparatudlevering ofte tilfældig
- Klienten ønsker ofte ikke at være aktiv forbruger ift. valg af høreapparat
- Supplerende undervisning præsenteres ikke som et relevant tilbud
- Klienten returnerer ikke med diverse problemer
- Klienten ledes af følelser mere end af rationalitet

Hvad mangler der at blive talt om i de 45 minutter?

- At enhver samtale – også efter 'det teknologiske fix' - involverer:
 - Anerkendelse af ens hørenedsættelse
 - At fortælle samtalepartneren hvor vedkommende skal sidde/stå
 - At tilpasse lyset, så det passer til den hørehæmmedes behov
 - At modulere samtalepartnerens tale
 - At bede om at få ting gentaget
 - At bede om uddybning/bekræftelse på at tingene er forstået korrekt

Hvad mangler også at italesættes inden 'det teknologiske fix'?

- At vanskeligheder vil opstå
- At sådanne vanskeligheder reducerer ens livskvalitet
- At de fleste føler sig magtesløse ift at gøre noget ved dette
- At høretaktikker ofte ikke virker eller at familie og venner simpelthen ignorerer ens behov
- At som mennesker har vi en tendens til at trække os tilbage eller isolere os når vi konfronteres med sådanne problemer
- At sådanne episoder er stressende
- At sådanne vanskeligheder ofte ikke anerkendes hos normalthørende

Tak for jeres opmærksomhed!

- Hindhede, A. L., & Parving, A. (2009). The field of Danish audiology: a historical perspective. *Audiological Medicine*, 7(2), 84-92.
- Hindhede, A. L. (2010). Disciplining the audiological encounter. *Health Sociology Review*, 19(1), 100-113.
- Hindhede, A. L. (2010). Everyday trajectories of hearing correction. *Health Sociology Review*, 19(3), 382-394.
- Hindhede, A. L. (2011). Health care policies and resisting consumers in a prototypical welfare state. *Journal of Health Organization and Management*, 25(5), 549-563.
- Hindhede, A. L. (2012). Negotiating hearing disability and hearing disabled identities. *Health*, 16(2), 169-185.
- Hindhede, A. L. (2012). Normer, normalisering og det hørehæmmede subjekt. *Tidsskrift for forskning i sygdom og samfund*, 10(17), 79-100.
- Hindhede, A. L. (2013). Situations of Choice: Configuring the Empowered Consumer of Hearing Technologies. *Health Care Analysis*.
- Hindhede, A. L., & Larsen, K. (2013). The rise and fall of audiology in Denmark, 1950-2010 - a field perspective. *Praktiske Grunde. Tidsskrift for kultur-og samfundsvidenskab*(1-2: Velfærdsstat, sundhed og kroppe under forandring), 41-52.